

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΠΑΤΡΩΝ
UNIVERSITY OF PATRAS

ΑΝΟΙΚΤΑ ακαδημαϊκά
μαθήματα ΠΠ

Αρχαϊκό έπος: Όμηρος

Ενότητα 1: Η ταυτότητα του ποιητή –

Η σημασία των ομηρικών επών

Ευφημία Καρακάντζα

Τμήμα Φιλολογίας

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Πατρών**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Σκοποί ενότητας

- Παρουσίαση της ταυτότητας του ποιητή των ομηρικών επών, όπως σκιαγραφείται από τις αρχαίες πηγές, αλλά και με στοιχεία που προκύπτουν από τα ίδια τα έργα του.
- Αναφορά στην σημασία των ομηρικών ποιημάτων.

Περιεχόμενα ενότητας

- Κειμενικότητα.
- Ταυτότητα του Ομήρου.
- Αριστοκρατικός προσανατολισμός των ομηρικών επών.
- Πολιτική σημασία των ομηρικών επών.
- Συμβολή των ομηρικών επών στην εθνική αυτοσυνειδησία των αρχαίων Ελλήνων.

ΟΜΗΡΟΣ 8^{ος} αι. (;)

Γιατί μας ενδιαφέρει;

Το πρώτο γραπτό λογοτεχνικό έργο της
Ευρώπης

Τα ομηρικά έπη εγκαινιάζουν την εποχή

της

κειμενικότητας

ΚΕΙΜΕΝΙΚΟΤΗΤΑ

Θεσμοθετημένη χρήση κειμένων με σκοπό
την:

- διατήρηση
- καταγραφή
- αποθήκευση

των δεδομένων, γνώσεων, συμβάντων
της κοινωνίας

- βούληση της ανάμνησης

Ιλιάδα

βούληση
αυτοπροβολής της
κοινωνικής τάξης
που προβάλλεται στα
έπη

- τεχνολογία: γραφή
  - 700 π. Χ.

με τον Όμηρο διαβρώνεται η
προφορικότητα

Οι Έλληνες έκαναν μια πράξη επιλογής

- απομόνωσαν το όργανο
(=γραφή Φοινίκων)
- από τα προϊόντα του
(= την λογοτεχνία τους)

ποιος είναι ο Όμηρος;

- φτωχός
- περιοδεύων
- τυφλός

έμμεση αυτοπαρουσίαση του Ομήρου

αιιδοί στα έπη του:

- 1. παλάτι του Αγαμέμνονα στο Άργος
- 2. παλάτι του Μενελάου στην Σπάρτη
- 3. Δημόδοκος στο παλάτι του Αλκίνοου
- 4. Φήμιος στην παλάτι του Οδυσσέα

ΤΑΥΤΙΣΗ ΜΕ ΤΟ ΚΟΙΝΟ ΤΟΥ

- ο Όμηρος ανήκει στην ίδια κοινωνική τάξη με το εσωτερικό κοινό των επών του

αριστοκράτης

αριστοκρατική θεώρηση του κόσμου στα έπη
ΤΟΥ
ΕΪΝΑΙ
συνεπής, συνεκτική και σφαιρική

- ο 8^{ος} αιώνας είναι η ακμή της αριστοκρατίας

- η αριστοκρατία διατηρεί ακέραιη την βούληση να επιβιώσει

το ηρωικό άσμα
ως αυτοεπιβεβαίωση
και
ιδεολογικό έρεισμα
της
αριστοκρατίας

πολιτική σημασία των επών

Συνειδητοποίηση:

- κοινής ταυτότητας
- κοινής ιστορίας
- κοινής θρησκείας
- κοινού αξιακού συστήματος
- κοινής μνήμης

οι Έλληνες αποκτούν για πρώτη φορά
την αυτοσυνείδησή τους ως έθνος

Τέλος Ενότητας

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ
Πρόγραμμα για την ανάπτυξη